

VESNA NOSIĆ*

Osobni nadimci učenika gimnazije „Matija Mesić”

Nadimci su imena, priimci koji se pridijevaju pojedincima ili obiteljima uz njihovo osobno ime i(li) prezime. Nadimci se dijele na osobne i obiteljske. Osobni nadimak, uz ime i prezime, pripada osnovnim antroponimnim kategorijama. Dok su ime i prezime službeni i obvezatni, nadimak je neslužben, pa time i neobvezatan. Osobni nadimak najkreativnija je antroponimna kategorija.

Uporaba nadimaka osobito je česta u školama, zatvorenim sredinama u kojima se intenzivno druže vršnjaci. Tijekom školovanja nadimci se dobivaju, nose, ali i gube.

U Gimnaziji „Matija Mesić” u Slavonskome Brodu učenici imaju brojne nadimke, pa sam kao predmetna nastavnica Hrvatskoga jezika odlučila napraviti izvannastavni projekt o nadimcima učenika. Tim izvannastavnim školskim projektom nastojala sam nadimke učenika zapisati i tako otrgnuti zaboravu. Osobni nadimci učenika prikupljeni su tijekom prvoga polugodišta školske godine 2015./2016. Članovi Školskoga stručnog vijeća Hrvatskoga jezika (Irena Alinjak, Maja Božić, Robert Francem, Biljana Mikić, Andrijana Nemet Kosijer, Vesna Nosić, Branka Pecić i Mihaela Šebalj Zavor) anketirali su sve učenike. Prikupljene nadimke analizirala sam te razvrstala u skupine na temelju njihove motiviranosti.

Na prvj su razini podjele osobni nadimci učenika podijeljeni u dvije skupine: prvu skupinu čine muški osobni nadimci, a drugu ženski osobni nadimci. Od 859 učenika osobne nadimke ima 437 učenika: 184 učenika i 253 učenice, pri čemu 184 učenika ima 218 nadimaka (196 različitih), a 253 učenice imaju 334 nadimka (255 različitih).

Muški osobni nadimci

Prema motivaciji muški su osobni nadimci podijeljeni ovako:

– **nadimci motivirani osobnim imenom nositelja:** Àndrija (Andrej), Àntiša (Anto), Bèndžo (Benjamin), Bèni (Benjamin), Bèri (Berislav), Bìbi (Branimir), Bjúno (Bruno), Brùnći (Bruno), Dàni (Danijel), Dànjecko (Danijel), Dódo (Domagoj), Dòx (Domagoj), Dríno (Dino), Džabràil (Gabrijel), Đàrìn (Marin), Éga (Egon, Eugen), Fábo (Fabijan), Fíco (Filip), Fíka (Filip), Fíla (Filip, Fabijan), Gàga (Gabrijel), Góca (Goran), Híca (Hrvoje), Híco (Hrvoje), Jòka (Josip), Jòpa (Josip), Jòza (Josip), Józo (Josip), Kého (Krešimir), Kéke (Krešo), Kêv (Kevin), Kìki (Kristijan), Lăf (Leon), Léco (Leon), Léjo (Leon), Lùki (Luka), Lükica (Luka), Lüks (Luka), Ljúdo (Ljudevit), Màtan (Matijas), Míco (Mislav),

* Vesna Nosić profesorica je savjetnica u mirovini. Radila je u Gimnaziji „Matija Mesić” u Slavonskome Brodu.

Mího (Mihovil), Míka (Mislav), Mlāđan (Mladen), Mlāđo (Mladen), Nòa sa h (Noah), Njòfra (Franjo), Pépa (Stjepan), Pèra (Petar), Ròbi (Robert), Róle (Roko), Rùby (Ruben), Sílva (Silvio), Tòm (Tomislav), Tòma (Tomislav), Tòmi (Tomislav), Tòmica (Tomislav), Tómo (Tomislav), Tòny (Antonio), Tùna (Antun), Túnjo (Antun), Vèki (Vedran), Vjénco (Vjenceslav), Vjènčača (Vjenceslav), Zlāja (Zlatko), Zvóne (Zvonimir)

– **nadimci motivirani prezimenom nositelja:** Àndrija (Andrijanić), Bāča (Baćanović), Bālkej (Balić), Bārba (Barbarić), Bāriša (Barišić), Bóle (Bošnjak), Bīklja (Brkljačić), Brńja (Brnjić), Břzī (Brzić), Būbi (Bubalo), Cāky (Čalušić), Cvíle (Cvitković), Čòrki (Čorluka), Čósa (Čosić), Dèlija (Delić), Déljo (Delač), Drŭg (Družijanić), Džīdahist (Džida), Džīdica (Džida), Éra (Ereš), Ešéga (Ešegović), Fèfi (Ferić), Fèra (Ferić), Fíla (Filajdić), Gjūra (Gjurčević), Grūba (Grubišić), Gūbi (Guberac), Gúle (Gusak), Hèmi (Hemen), Īla (Ilić), Īle (Ilić), Jāre (Jarić), Júka (Jukić), Júna (Junačko), Jūra (Jurakić), Klāsy (Klaso), Kljāja (Kljajić), Kódžo (Kodžoman), Kolàčić (Kolak), Kórda (Kordić), Kóver (Kovač), Krēm (Kremer), Kūrka (Kurkutović), Lúca (Lucić), Lūče (Lucić), Mađār (Mađarević), Māta (Matković), Médo (Medak), Mríle (Mršić), Néno (Nenadić), Nóle (Novaković), Núle (Nuspahić), Őstovička (Ostović), Pāpos (Papiga), Pèrkan (Perković), Pèzi (Pezer), Plāzni (Plazanić), Pōpa (Popić), Rādule (Radman), Rāja (Ratković), Rāvla (Ravlić), Rèndy (Rendulić), Sājfo (Sajfert), Sèki (Seletković), Séle (Seletković), Sérta (Sertić), Síro (Siroglavić), Spājki (Spajić), Stána (Stanković), Stānky (Stanković), Sūmi (Suman), Svīki (Svirac), Šārac (Šaravanja), Šārāf (Šaravanja), Šārki (Šaravanja), Šègi (Ešegović), Šèki (Ešegović), Šíma (Šimić), Šīši (Šišmanović), Šīško (Šišmanović), Škóra (Škorić), Šófilije (Šofić), Šūgi (Ešegović), Šúna (Šunić), Švèdina (Švedić), Tèfi (Teofilović), Tèlfa (Teofilović), Tèo (Teofilović), Tèofil (Teofilović), Tīpsi (Tipura), Tùna (Antunović), Valjeta (Valjetić), Vúco (Vuko), Vūčko (Vuko), Vúksa (Vuksanović), Vúle (Vuletić), Zíle (Zirdum), Zúle (Lozuk), Zizi (Zirdum), Žíva (Živatović), Žūgi (Žugaj)

– **nadimci motivirani očevim zanimanjem:** Dòktor, Policájac

– **nadimci motivirani tjelesnim osobinama nositelja:** Bākreni (boja kose), Brko (ima brkove), Čúpo (ima dugu kosu), Dřvosječa (korpulentan), Mřkī (tamna put), Nārančasti (boja kose)

– **nadimci motivirani karakternim osobinama nositelja:** Gāzda (voli gazdovati), Jānje (miran, drag), Mājstor (majstorski rješava sve negativne ocjene)

– **nadimci motivirani nazivima za rodbinske odnose:** Dīda, Róđo

– **nadimci motivirani nazivima za životinje:** Pátak (gega se dok hoda), Šāran (trenira vaterpolo)

– **nadimci motivirani imenima likova iz animiranih filmova:** Cíco, Šègi, Zvóne

– **nadimci motivirani imenima nogometaša:** Romārio

– **nadimci motivirani djelatnošću nositelja:** Pirāt (ilegalno presnimava glazbu)

– **nadimci motivirani imenima likova iz televizijskih serija:** Křipki

– **nadimci motivirani anegdottom:** Dòktor, Lèsi, Pinke.

Ženski osobni nadimci

Prema motivaciji ženski su osobni nadimci podijeljeni ovako:

– **nadimci motivirani osobnim imenom nositeljice:** Àleks (Aleksandra), Àmarì (Anamarija), Ànči (Ana, Anamarija, Anita), Àndreja (Andrea), Ànda (Anđela, Anđelina), Àngie (Anđela), Ànka (Anamarija), Àrči (Arijana), Àri (Arijana), Bàbi (Barbara), Bára (Barbara), Bàrbi (Barbara), Báre (Barbara), Bàrica (Barbara), Bèa (Bernarda), Béca (Beata), Bèki (Bernarda), Bèla (Anabela), Béra (Bernarda), Blâža (Blaženka), Boéna (Božena), Cèci (Celina), Cedevita (Èvita), Cèki (Celina), Cèlinšejn (Celina), Dèa (Andrea), Déja (Dejana), Díja (Diana), Dòki (Dora), Džìbi (Gabrijela), Džòsipa (Josipa), Đùki (Đurđica), Đùdit (Judita), Éca (Edita), Èla (Mihaela), Èma (Emanuela), Èna (Marlena), Ènči (Ena), Èndi (Angelina), Énka (Ena), Gàbi (Gabrijela), Gàbica (Gabrijela), Gèla (Anđela), Gráca (Graciela), Héca (Helena), Hèlba (Helena), Héle (Helena), Helenóid (Helena), Íca (Ivana), Íka (Angelina), Índa (Ines), Irmèla (Irma), Íva (Ivana), Ìvànica (Ivana), Ívo (Iva), Ivìmir (Iva), Jána (Andrijana), Jànaf (Jana), Jéla (Jelena), Jèlka (Jelena), Jó (Josipa), Jójo (Josipa), Jóle (Josipa), Jòpa (Josipa), Jòpi (Josipa), Jòzi (Josipa), Kàca (Katarina), Kàki (Carolina), Kàksi (Karolina), Kàrlica (Karolina), Kàta (Katarina), Kèri (Karolina), Kerolája (Karolina), Kètymyr (Katarina), Kìka (Kristina), Kìken (Kristina), Kìki (Kristina), Kìks (Kristina), Kìksa (Kristina), Klárx (Klara), Kòri (Korana), Krís (Kristina), Láca (Laura), Lála (Laura), Leánči (Leona), Lèci (Lea), Lègènda (Ana), Léla (Jelena), Lèki (Leona), Léna (Lorena), Lènči (Helena), Lòli (Lovorka), Lórka (Lorena), Lúca (Lucija), Lúce (Lucijana), Lùci (Lucijana), Mägda (Magdalena), Mägina (Magdalena), Màki (Anamarija), Mára (Marija), Máre (Marija), Marijáce (Marija), Marijòfil (Marija), Martínika (Martina), Mègan (Magdalena), Mègi (Magdalena), Mèzi (Magdalena), Mìki (Mia), Mìks (Mija), Mìma (Mia), Mìmi (Marina), Mìra (Miroslava), Mìšo (Mihaela), Nèla (Antonela), Nèna (Magdalena), Nìka (Nikolina), Nìkac (Nika), Nìki (Nika), Nìna (Nikolina), Nìks (Nika), Nùki (Nikolina), Páca (Patricia), Pät (Patricia), Patriša (Patricia), Pävly (Pamela), Râjnuška (Rajna), Rèfko (Rea), Róza (Rozalija), Rózi (Rozalija), Sále (Sandra), Sàly (Sara), Sàndra (Aleksandra), Sèni (Ines), Slâvka (Slavica), Smárta (Marta), Stázija (Anastazija), Šàmara (Tamara), Téca (Matea), Téja (Tea), Tína (Kristina, Martina), Tòci (Tomislava), Tòmi (Tomislava), Tónčica (Antonija), Tòni (Antonija), Tònka (Antonija), Tònkić (Antonija), Vâl (Valentina), Vále (Valentina), Véca (Vedrana), Vèky (Vedrana), Vèrica (Veronika), Véro (Veronika), Vèx (Veronika), Zmájja (Maja), Žèki (Željka)

– **nadimci motivirani prezimenom nositeljice:** Bòbi (Bobošević), Bùbi (Bokšić), Búza (Buzar), Bùzi (Buzar), Cvèty (Cvetojević), Cvíja (Cvitković), Cvítka (Cvitković), Čòperka (Čop), Čòpica (Čop), Čòpka (Čop), Čüču (Čugura), Čügi (Čugura), Čósa (Čosić), Dèbela (Debelić), Dùspi (Duspara), Gàvrân (Gavranić), Gřbi (Grbešić), Gřgi (Grgić), Günč (Gunčević), Hàrni (Harnos), Hàski (Šehagić), Hřsti (Hrštic), Kéva (Kevo), Kopècka (Kopecki), Kòpriva (Koprivčević), Krùki (Kruljac), Krùljka (Kruljac), Làc (Lacković), Làcka (Lacković), Lìli (Lilić), Liliput (Lilić), Lìpa (Lipovac), Mára (Marić),

Míjićeva (Mijić), Míle (Mijić), Mílky (Milković), Miš (Mišetić), Mřgi (Mrgan), Mùki (Mrkalj), Pòpi (Popić), Přgi (Prgomet), Ràške (Rašić), Sěča (Sečić), Sěkula (Sekulić), Sòki (Sokolović), Stója (Stojanović), Šéha (Šehagić), Šíma (Šimović), Šóšta (Šoštarić), Špíks (Špionjak), Štücke (Štuc), Triřka (Trifunović), Tùsti (Tustanić), Várza (Varzić), Vukovárčeva (Vukovarac), Zéko (Zečević)

– **nadimci motivirani tjelesnim osobinama nositeljice:** Čúpa (ima dugu kosu), Grána (mršava), Mílka (boja kose), Mřvica (sitna građa), Plàvuša (boja kose)

– **nadimci motivirani nazivima za životinje:** Médo (hoda kao medvjed), Òvčica (bujna kosa)

– **nadimci motivirani imenima iz reklama:** Dàrínka

– **nadimci motivirani imenima likova iz animiranih filmova:** Bùbi

– **nadimci motivirani imenima likova iz televizijskih serija:** Bùba

– **nadimci motivirani imenima likova iz knjiga:** Méme

– **nadimci motivirani brojem:** Šěsnaěst

– **nadimci motivirani znakom:** Mínus

– **nadimci motivirani etnikom:** Spličánka

– **nadimci motivirani anegdotom:** Móris, Nütellica, Prézla.

Neki su muški i ženski nadimci istovjetni: Bùbi, Cvřja, Čósa, Jòpa, Kíki, Lúca, Mäki, Šíma, Tòmi.

Zaključak

Osobni nadimak uvijek oslikava sredinu i vrijeme u kojemu je stvoren. Tako su i nadimci učenika Gimnazije „Matija Mesić” u Slavonskome Brodu zapisani u školskoj godini 2015./2016. slika škole, grada i kraja te vremena u kojemu su nastali. Osobni nadimci učenika Gimnazije „Matija Mesić” pretežno su nastali od imena i prezimena učenika. Najveći dio muških osobnih nadimaka motiviran je prezimenom (47,25 %, pa tek onda osobnim imenom nositelja 30,28 %) za razliku od ženskih osobnih nadimaka, koji su najvećim dijelom motivirani osobnim imenom nositeljice (62,5 %, pa tek onda prezimenom nositeljice 22,27 %). Budući da je većina nadimaka nastala od imena i prezimena, oni su uglavnom hipokoristici, odmilice, imena koja se govore od dragosti. Prisni su i obzirni jer ocrtavaju odnose među učenicima koji pripadaju jednomu razredu i jednoj školi. Nadimci učenika kreativni su, raznovrsni, zanimljivi i duhoviti.